

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-20

Diarienummer GSK-2024-03672

Handläggare:

Anders Samuelsson

E-post: anders.samuelsson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om undervisning på annan plats

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motion om undervisning på annan plats för elever som utgör hot mot säkerheten för andra i skolan och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2024-11-20, som sitt yttrande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om undervisning på annan plats för elever som utgör ett hot mot säkerheten för andra i skolan.

Av motionen framgår det att nuvarande hantering av dessa elever, där de antingen stängs av under några dagar eller vistas på Elevator i upp till 20 dagar, inte är tillräcklig. Därför föreslår motionärerna att grundskolenämnden utreder och föreslår alternativa undervisningslösningar för elever som inte kan vistas i skolmiljön på grund av att de utgör ett hot mot andras säkerhet. Detta ska ske i samverkan med socialtjänsten och rättsvårdande myndigheter för att förbättra tryggheten och säkerheten i skolan.

Förvaltningen betonar vikten av att hantera elever som utgör en säkerhetsrisk inom skollagen med barnets bästa i fokus. Långvarig placering utanför ordinarie skolmiljö kan förstärka negativa beteenden, medan en fungerade skolgång är avgörande för brottsförebyggande arbete. Därför prioriteras insatser inom den vanliga verksamheten framför exkluderande lösningar. Samverkan med socialtjänst, polis och andra aktörer är central och nya initiativ som Rätt kurva och skolsociala team behöver tid och uppföljning för att ge långsiktiga resultat.

Förvaltningen identifierar ekonomiska och sociala konsekvenser som förslaget kan medföra och bedömer att motionen bör avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Tidiga och samordnade insatser för barn och unga bidrar till deras utveckling och skapar förutsättningar för framtiden. Förvaltningen anser att det är mer kostnadseffektivt att fokusera på förebyggande åtgärder i ett tidigt skede snarare än att senare behöva hantera dyra och tillfälliga lösningar i alternativa undervisningsmiljöer. Förebyggande arbete

minskar risken för att problem eskalerar och leder till kostsamma konsekvenser för samhället. Därför är tidiga insatser en ekonomiskt hållbar strategi.¹

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Disciplinära åtgärder ska inte användas som bestraffning (prop. 2009/10:165 s. 326). En bra skolgång stärker barn och ungas framtidsutsikter och är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa. För elever som stör ordningen eller uppvisar olämpligt beteende kan alternativa undervisningslösningar, som omplacering i en särskild undervisningsgrupp eller på Elevator, säkerställa trygghet och studiero. Dessa anpassade miljöer och resurser ger eleverna stöd för att främja deras utveckling och minska risken för ytterligare problem i den ordinarie skolmiljön.

Bedömning av barnets bästa

Alla elever har rätt till en inkluderande utbildning som stödjer deras individuella utveckling och behov. Skapandet av alternativa undervisningslösningar för elever med utmanande beteenden måste göras med stor försiktighet och i enlighet med barnets bästa. Enligt artikel 3 i FN:s barnkonvention ska barnets bästa alltid vara vägledande i alla beslut som rör barnet. Enligt artikel 6 i barnkonventionen har alla barn rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det innebär att varje barn, även de med utmanande beteenden, har rätt att växa och utvecklas i en trygg miljö som erbjuder möjlighet till både akademisk och social utveckling.

Genom att under längre period isolera elever från sina kamrater och den vanliga skolmiljön kan man riskera att förvärpa deras känslor av utanförskap och skapa långsiktiga hinder för deras emotionella och sociala utveckling. Skolan är en viktig arena för inte bara lärande, utan också för att utveckla sociala färdigheter och bygga relationer. En inkluderande skolmiljö, där elever får stöd inom samma ram, stärker både deras akademiska och emotionella tillväxt. Därför bör beslut om särskilda placeringar alltid göras med försiktighet och beaktande av barnets rätt till en utvecklande och stödjande miljö, i enlighet med både artikel 3 och artikel 6 i barnkonventionen.

Samverkan

Information och dialog på referensgrupp rektorer den 16 oktober 2024.

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 9 december 2024.

Bilagor

1. Motion från Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D).
2. Omvärldsbevakning.

¹ Skolverket (2023). [Satsa tidigt, tänk långsiktigt!](#)

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Jessica Blixt (D) och Martin Wannholt (D) om att, i samverkan med socialtjänsten och rättsvårdande myndigheter, utreda och föreslå alternativa undervisningslösningar för elever som inte kan vistas i en vanlig skolmiljö på grund av att de utgör ett hot mot säkerheten för andra. Svar ska inlämnas till kommunstyrelsen senast 2024-12-19.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna påpekar att antalet elever som begått grova brott, som sexualbrott eller misshandel, samt de med kopplingar till kriminella nätverk har ökat. Motionärerna menar att dessa elever besitter ett betydande våldskapital, vilket innebär att andra elever, personal och rektor utsätts för kränkning, hot och våld, antingen direkt eller via ombud.

Vidare menar motionärerna att nuvarande hantering av dessa elever, där de antingen stängs av under några dagar eller vistas på Elevator i upp till 20 dagar, inte är tillräcklig. Efter denna period måste eleverna återgå till en vanlig skolmiljö, vilket ofta tvingar den mottagande skolan att vidta kostsamma och tillfälliga lösningar för att försöka skydda alla inblandade och samtidigt upprätthålla skolplikten. Mot bakgrund av detta föreslår motionärerna att grundskolenämnden utreder och föreslår alternativa undervisningslösningar för elever som inte kan vistas i skolmiljön på grund av att de utgör ett hot mot andras säkerhet. Detta ska ske i samverkan med socialtjänsten och rättsvårdande myndigheter för att förbättra tryggheten och säkerheten i skolorna.

Förvaltningens bedömning

Utgångspunkter

Omplacering enligt skollagen

Skollagen (2010:800) utgör grunden för alla beslut som rör barn och elever eftersom den fungerar som en skyddslagstiftning som garanterar deras rätt till utbildning. I det femte kapitlet av skollagen redovisas de disciplinära åtgärder som kan vidtas om elever stör ordningen i skolan eller hotar andra elevers trygghet och studiero. Enligt lagen är det inte tillåtet att vidta några åtgärder utöver de som specificeras.

Utrymmet i skollagen för att fatta beslut om att stänga av elev från undervisning är litet och tillämpningen ska vara restriktiv, enligt förarbetena. Vidare bör noteras att 5 kap. skollagen anger de disciplinära åtgärder som står till buds. En skola kan således inte komma på andra ”disciplinära åtgärder” och tillämpa dem.

Tillfällig omplacering

Om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen, beter sig olämpligt eller begår en allvarligare förseelse ska rektorn säkerställa att ärendet utreds och utifrån detta, vidta åtgärder enligt 5 kap. 9 § skollagen. Om dessa åtgärder inte är tillräckliga eller om det på annat sätt är nödvändigt med hänsyn till de andra elevernas trygghet och studiero, får rektorn besluta att eleven ska tillfälligt omplaceras till en annan undervisningsgrupp eller undervisas på en annan plats inom samma skolenhet, enligt 5 kap. 12 §. Omplaceringen får inte vara längre än fyra veckor. Vårdnadshavaren ska informeras om rektorns beslut. Den som beslutar om omplaceringen ska även dokumentera det.

Den normala längden för omplacering vid en annan skolenhet gällde tidigare i två veckor. Det var tidigare enbart möjligt att omplacera en elev i fyra veckor om det fanns synnerliga skäl och rektorn beslutade om det, men i och med lagändringen den 2 juli 2023, är det möjligt att omplacera en elev i fyra veckor utan att det krävs synnerliga skäl.

Enligt 5 kap. 12 § andra stycket kan ett beslut om omplacering innebära att en elev får enskild undervisning eller undervisning i en särskild grupp även om de specifika förutsättningarna för sådan undervisning i 3 kap. inte är uppfyllda. Detta gäller även vid en tillfällig omplacering till en annan skola.

Tillfällig omplacering utanför den egna skolenheten

Om en tillfällig omplacering inom elevens ordinarie skola inte har gett önskat resultat eller inte är möjlig, kan rektorn besluta om en tillfällig placering på annan skolenhet eller på en annan plats inom huvudmannens organisation. Rektorn på den mottagande skolan måste godkänna beslutet och vårdnadshavarna informeras innan flytten sker. Enligt 5 kap. 13 § i skollagen får en sådan placering inte pågå längre än fyra veckor.

Placering vid en skolenhet

För en permanent omplacering till en annan skola utan tidsbegränsning kan elever i grundskolan flyttas till en annan skola för att garantera trygghet och studiero för övriga elever. Detta regleras i 5 kap. 21 a § skollagen samt i 10 kap. 30–31 §§. Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 2006/07:69 s. 13) kan en elev flyttas om elevens beteende och handlingar påverkar andra elevers trygghet och studiero negativt. Exempel på sådana situationer är när en elev kränker eller utövar våld mot andra eller när det är nödvändigt att bryta upp destruktiva kamratgrupper.

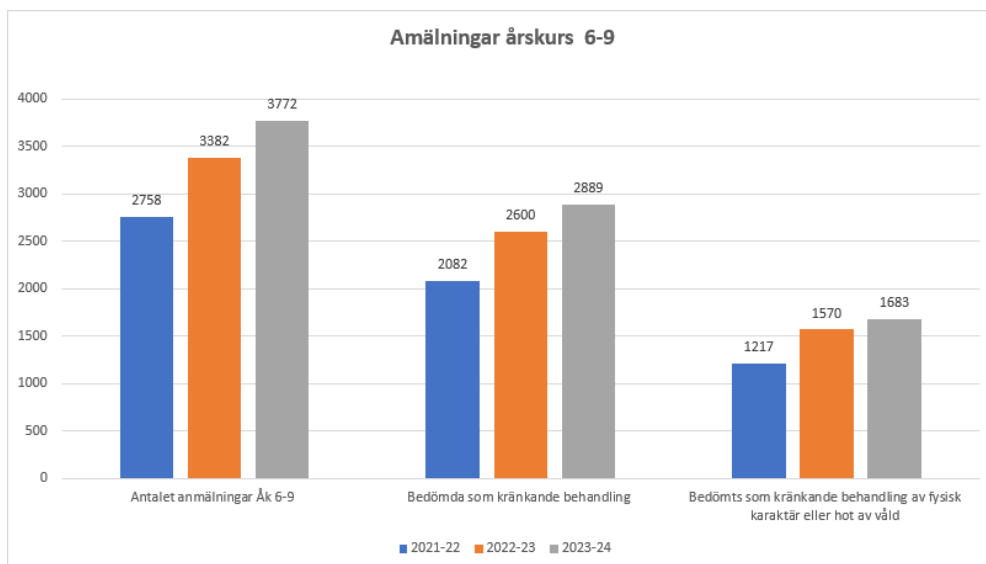
Vid beslut om permanent omplacering är det avgörande att andra, mindre ingripande åtgärder har prövats och inte bedömts tillräckliga för att skapa trygghet. Tillämpningen av denna bestämmelse ska vara restriktiv eftersom en permanent omplacering är en ingripande åtgärd som påverkar elevens skolgång i hög grad.

Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljölagen kan inte användas som grund för att omplacera en elev. Enligt Skolinspektionen och Justiteombudsmannen har skolledningen ansvar för arbetsmiljön men får inte bryta mot andra lagar. Eftersom skollagen särskilt reglerar omplacering av elever, kan arbetsmiljöskalet inte åberopas för detta beslut (Skolinspektionen 2017-03-20, dnr 41-2016:8994).

Nulägesbild kränkningar, hot och våld i Göteborgs stads skolor

Enligt skollagen är det huvudmannens ansvar att utreda situationer där elever känner sig kränkta i samband med skolans verksamhet. I Göteborgs grundskoleförvaltning har detta utredningsansvar delegerats till skolornas rektorer. Rektor är enligt skollagen skyldig att anmäla uppgifter om kränkande behandling till huvudmannen. Anmälningar görs via det digitala systemet DF Respons, där även utredningar dokumenteras. Statistiken som presenteras här är hämtad från DF Respons, där det totala antalet elever är 452 inom anpassad grundskola och 17 206 inom grundskolan.

Statistik från huvudmannens system för anmälan om upplevd kränkande behandling

Statistiken ger viss insikt i tryggheten på skolorna, men bör tolkas med försiktighet, eftersom flera faktorer påverkar underlaget. En sådan faktor är att anmälningsbenägenheten varierar mellan skolorna, vilket kan bero på faktorer som bristande kunskap om när en anmälan bör göras eller tidsbrist. Dessutom finns det felmarginaler i hur kränkande behandling bedöms i utredningarna. Att avgöra vad som utgör en kränkning i lagens mening är ofta svårt, eftersom det kräver en bedömning av bevisvärdering, åldersadekvat beteende och hur en kränkning av värdighet ska förstås enligt skollagen.

Fysiska kränkningar utgör en stor del av de anmälda fallen. Begreppet "fysisk karaktär" är brett och omfattar allt från mindre handlingar som att ta av någon annans mössa, till allvarigare våldshandlingar som slag och sparkar. En stor andel av anmälningarna handlar om verbala kränkningar, såsom att elever kallar varandra nedsättande saker eller hotar varandra. Hoten kan variera, från fysiskt våld till socialt utanförskap, som till exempel hot om att avslöja någon som homosexuell.

Barn- och elevombudet (BEO)

Barn- och elevombudet (BEO) bevakar barns och elevers rättigheter och utreder anmälningar om kränkningar i skolan. BEO kan även kräva skadestånd för barn och elever som utsatts för mobbning eller kränkningar. Mellan 1 januari 2022 och 21 oktober 2024 fattades 81 beslut där Göteborgs kommun varit huvudman, och i 20 av dessa fall konstaterades brister.

Anmälningar till Arbetsmiljöverket

När det inträffar en allvarig personskada eller dödsfall på en arbetsplats har arbetsgivaren skyldighet att anmäla det till Arbetsmiljöverket, enligt 3 kap. 3 a § arbetsmiljölagen. Det gäller även för allvarliga tillbud som drabbat flera medarbetare samtidigt.

Enligt uppgift från HR på grundskoleförvaltningen har arbetsgivaren under 2024 fram tills den 21 oktober 2024 anmält 29 händelser till Arbetsmiljöverket. 18 av dessa avser händelser som orsakats av elevers agerande. Av dessa härrör 8 från anpassad grundskola eller särskild undervisningsgrupp. Två av händelserna går att koppla till högstadiet och resterande har inträffat på låg- och mellanstadierna.

De händelser som inte är kopplat till elever är främst rena olyckor så som fall- halk- och brännskador. Det finns även tvåhändelser om hot som troligtvis är kopplade till vårdnadshavare. 2023 var det 21 händelser som anmälades vidare och 2022 var det 15 anmälda händelser.

Skyddsstopp och åtgärder

Enligt 6:6a § arbetsmiljölagen kan skyddsstopp och åtgärder begäras om brister i arbetsmiljön inte åtgärdas av arbetsgivaren. Under de senaste tre åren (2022–2024) har Arbetsmiljöverket endast haft ett ärende relaterat till en begäran om skyddsstopp, som dock avvisades och inte prövades.

Avstängningar

Avstängningar görs restriktivt enligt 5 kap. skollagen eftersom alla elever har rätt till utbildning. Syftet med avstängning är inte bestraffning, utan att åtgärda ett beteende och förbättra skolmiljön för alla elever. Under 2024 har hittills 49 beslut om avstängning fattats i Göteborgs stads grundskolor. De flesta avstängningarna har handlat om akuta situationer och det har inte skett några överklaganden av avstängningar under vårterminen 2024. De få överklaganden som gjordes 2023 ledde till att en avstängning avslogs, en annan fastställdes, medan ett tredje beslut upphävdes av Förvaltningsrätten.

Det är svårt att dra slutsatser om en ökning av antalet avstängningar, och inga skolor sticker ut med mycket högre siffror. Dessutom innebär inte en avstängning att en elev fortfarande utgör ett hot i skolmiljön, då avstängningen ofta är en åtgärd vid en enskild och akut situation.

Grundskoleförvaltningens insatser

Om akutskolor

Enligt 2 § förordning (2023:117) är en akutskola en organisatorisk lösning kopplad till en skolenhet för att erbjuda tillfällig undervisning utanför elevens ordinarie skola enligt 5 kap. 13 § skollagen. Syftet med akutskolan är att ta emot elever som genom rektorns beslut behöver en tillfällig placering på annan plats inom huvudmannens organisation, som en disciplinär åtgärd för att säkerställa trygghet och studiero för övriga elever. Denna omplacering är tidsbegränsad till högst fyra veckor, vilket framgår av ovan.

Elevator, som är en akutskola för elever i årskurs 6-9 i Göteborg, ser till att eleven följer ett individuellt schema under sina 20 dagar på Elevator som planerats tillsammans med elevens lärare på hemskola och personalen på akutskolan. Verksamheten arbetar även tillsammans med elevhälsoteam för att planera långsiktigt stöd som kan innebära särskilt stöd eller enskild undervisning. Undervisningen omfattar de teoretiska ämnena i kursplanen och eleven deltar även i samtal med en kurator som fokuserar på elevens framtida skolgång. Målet med dessa samtal är att öka både elevens och skolans förståelse för elevens situation. När elevens tid på Elevator är över återvänder eleven till sin ordinarie skola där ytterligare stöd planeras i samarbete med skolan och elevhälsan för att främja elevens fortsatta utveckling. I vissa fall önskar eleven eller vårdnadshavare ett skolbyte och om detta anses gynnsamt kan det beviljas.

Elevator samarbetar med socialtjänst och polis när det behövs och med hjälp av det intensiva stöd som ges under 20-dagarsplaceringen kan Elevators personal upptäcka om eleven och familjen behöver ytterligare insatser. Socialtjänsten kan då följa upp med utökade åtgärder som familjestöd eller placering. I vissa komplexa fall, som när en elev är

under utredning för brott, behövs individuellt anpassade lösningar för att både säkerställa elevens rätt till undervisning och tryggheten för andra elever. Dessa åtgärder är krävande och kostsamma för skolan men rör sig generellt om ett fåtal elever, cirka 2–3 per läsår.

Kartläggning från Elevator

Under läsåret 22/23 har 47 elever varit tillfälligt placerade på Elevator. Läsåret 23/24 var det 52 elever, vilket i sig inte är en så stor ökning. Men eftersom lagen kring tillfällig placering utanför den egna skolenheten ändrades och gjorde det lättare att placera 20 hela dagar har antalet elevdagar ökat från 800 till 920. Fler elever har alltså haft en längre placering i verksamheten. Att fler elever har placerats behöver inte beror på att elever som stört trygghet och studiero har ökat, utan det kan bero på att verksamheten nu är mer känd av flera rektorer i staden vilket gör att fler gör omplaceringar. Det kan också bero på att skolor som haft elever placerade upplevt en positiv erfarenhet vilket gör att man vid liknande situation tagit kontakt igen.

Elevator samlar även in data om antalet konsultationsförfrågningar från rektorer, som söker stöd vid hot- och våldssituationer på skolorna. Under det senaste året inkom 27 sådana förfrågningar, jämfört med 22 året dessförinnan, vilket tyder på en ökad medvetenhet om och användning av Elevator som resurs.

Under läsåret 2023/2024 bytte 9 av de 52 elever som var placerade på Elevator skola efter sin tid där, varav 2 omhändertogs av socialtjänsten. De flesta elever återvänder dock till sin ordinarie skola med en plan som skolorna utformat för att möta deras behov. Planen brukar innefatta ett tydligare schema, regelbunden kommunikation med vårdnadshavare, och ibland placering i en särskild undervisningsgrupp.

Huvudmannens extraordinära insatser (HEIS)

Huvudmannens Extraordinära Insatser (HEIS) är ett arbete som påbörjades 2019 och pågår idag på fyra av stadens skolor. En HEIS insats initieras och genomförs när det är en skola som har omfattande brister och förvaltningen bedömer att den inte på egen hand eller med stöd av förvaltningens ordinarie stödinsatser, klarar av att komma till rätta med bristerna. På varje skola finns en konkret åtgärdsplan framtagna med tydliga målformuleringar på kort och lång sikt. Där sker en mobilisering inom hela förvaltningen för att rikta ett sammanhållet stöd till skolan. Åtgärdsplanen följs upp regelbundet och när satta mål är uppnådda avslutas insatsen.

Erfarenheter från de grundskolor som i Göteborg idag är föremål för HEIS-insatser är att det är skolor där det funnits problem under en längre tid och att de ofta eskalerat. Det kan innebära att det på en skola kan vara svårt att få grepp om vad som ska göras för att komma till rätta med exempelvis bristande trygghet och studiero eller långvarigt låg måluppfyllelse. Frågornas komplexitet och förgreningar gör det svårt att få en tydlig bild av orsakerna bakom problemet. Det kräver strategier med många olika typer av åtgärder, vilket förutsätter samverkan med andra aktörer utifrån en helhetssyn.

Samverkan mellan skola och andra myndigheter

För att förhindra och förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng eller börjar missbruka, och för att säkerställa att de har en fungerande skolgång och ett liv fritt från brott och droger, finns olika samverkansprojekt. Dessa projekt kan vara på nationell, regional eller kommunal nivå, där skolan spelar en central roll.

Barn och unga i organiserad brottslighet (Bob)

Samverkansstrukturen Bob, barn och unga i organiserad brottslighet, bygger på ett uppdrag som regeringen har gett till Polismyndigheten, Socialstyrelsen, Statens institutionsstyrelse (SiS), Skolverket, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Brottsförebyggande rådet och Länsstyrelserna den 9 november 2023. Arbetet drivs genom ett nationellt samverkansråd, sju regionala samverkansråd och lokala samverkansråd utifrån Polismyndighetens lokalpolisområden. Snarare än en insats eller åtgärd är Bob en arbets- och ledningsform. Syftet är att förstärka och utveckla befintligt arbete inte ersätta redan fungerande samverkansformer. Den lokala samverkan ska skapa snabbare kontaktvägar och bättre samarbete mellan myndigheter och andra aktörer när barn och unga riskerar att begå, eller begår grova brott. Trygg i och SSPF är två exempel man kan se Bob stärka samverkansformen.

Trygg i Göteborg

Socialförvaltningen och polisen samarbetar för att öka tryggheten, minska brottsligheten och öka förtroendet för samhället. Arbetet bygger på att kartlägga och analysera problemområden, samt att ta reda på vad som skapar otrygghet för invånarna. Genom att samla in information från boende kan socialförvaltningen och polisen utveckla och genomföra åtgärder som är anpassade till de specifika behoven i olika stadsdelar. Exempel på åtgärder kan vara fler fältarbetare på kvällarna, trygghetsvandringar och ökad polisnärvaro på vissa platser.

Polisen tecknar något som kallas medborgarlöfte. Där lovar polisen att göra olika aktiviteter för att öka tryggheten och minska brottsligheten. Socialförvaltningarna i Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst stöttar också medborgarlöfterna.

Skolor arbetar på olika sätt med brottsförebyggande arbete i samband med Trygg i och medborgarlöfte som att medverka till att fler vuxna förebilder i skolan tar en aktiv roll i barnens lärande och utveckling, genom att erbjuda studiebesök, praktik och feriearbete, där barnen möter representanter från olika yrkeskategorier och ser vilka möjligheter som finns i ett framtida arbetsliv samt möjliggöra för eleverna att pröva olika idrotter och aktiviteter som kan bidra till en meningsfull fritid eller genom ett trygghetsteam med syfte att arbeta förebyggande mot hot och våld.

Skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF)

SSPF, som står för samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid, utvecklades för att upptäcka ungdomar mellan 12 och 18 år i risk att begå brott eller med en begynnande kriminalitet. SSPF arbetar för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som behöver stöd. Ofta är det en förälder, vårdnadshavare eller annan vuxen som kontaktar myndigheterna när det finns oro för ett barns eller en ungdoms situation. Oron kan handla om saker som svårigheter att koncentrera sig i skolan, hög frånvaro, aggressivt beteende, vänner som begår brott, att barnet eller ungdomen själv begått ett brott, vänner som använder droger, att barnet eller ungdomen använder droger eller brist på positiva fritidsaktiviteter. Organisationsstrukturen består av en styrgrupp, en arbetsgrupp och en koordinator som är anställd av socialtjänsten på hel- eller deltid. Grupperna består av representanter från skola, socialtjänst, polis och fritid. Vid samverkan kring varje enskilt barn eller ungdom deltar aktörer utifrån deras behov, såsom hälso- och sjukvård, habilitering och civilsamhället.

Rätt kurva

Rätt kurva är en 3-årig pilotverksamhet i nordöstra Göteborg med syfte att i ett tidigt stadium hindra barn från att falla in i grov kriminalitet. Programmet fokuserar på barn som redan begått brott och riskerar en framtid som livsstilskriminella. Teamet består av polis och socialtjänst, men samarbete mellan skola, fritidsverksamhet samt även andra aktörer kan förekomma. För att delta i programmet väljer polis och socialtjänst ut barn mellan 8 och 15 år som löper särskilt stor risk att rekryteras till brottslighet. Förutom det brottsliga beteendet tar man alltid hänsyn till sociala riskfaktorer. Eftersom deltagande i Rätt Kurva är frivilligt kan barnet och familjen som erbjuds en plats i programmet välja att tacka nej om de vill.

Skolsociala team

Skolsociala team syftar till att stärka det sociala arbetet kring en elev eller grupp elever i skolan och vårdnadshavare, genom ett strukturerat tvärprofessionellt samarbete i ett utsett team som består av medarbetare från skola och socialtjänst. Arbetet ska bidra till att skapa goda förutsättningar för elevers utveckling och trygga uppväxtvillkor. Det långsiktiga målet är att eleverna via socialt stöd ska få bättre förutsättningar att fullfölja sina studier.

Idag finns det ett antal skolsociala team där grundskoleförvaltningen, tillsammans med socialförvaltningen, samarbetar i syfte att arbeta med problematisk frånvaro hos elever.

Skola som arena

En meningsfull fritid spelar en viktig roll i det brottsförebyggande arbetet eftersom den kan minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer samtidigt som den ger barn och ungdomar en bättre start i livet.

På flera skolor i olika områden i Göteborg samarbetar skolan med andra aktörer för att ge barn en aktiv fritid. Skolans lokaler öppnas upp som en mötesplats där alla i området, oavsett om de bor där eller är verksamma, kan delta i eller leda olika kostnadsfria aktiviteter utanför lektionstid.

Det övergripande målet med Skola som arena är att minska skillnader i barns uppväxtvillkor. Projektet arbetar för alla barns rätt till ett bra liv genom att erbjuda möjlighet till en aktiv fritid nära viktiga vuxna. På så sätt bidrar Skola som arena till trygga sammanhang som har stor betydelse för både skolframgång och långsiktig livsutveckling. Arbetet kan kallas olika saker, som Skolan mitt i byn eller Lights On, men arbetssättet är detsamma.

Förvaltningens bedömning och slutsatser

Förvaltningen tillstår de utmaningar som uppstår när elever utgör en säkerhetsrisk för andra i skolan och bedömer att insatser genomförs inom ramen för gällande lagstiftning och med de verktyg som finns tillgängliga.

Långvarig placering av elever med negativa beteenden tillsammans utanför ordinarie undervisningsmiljö kan ha negativa konsekvenser. Det kan leda till att barn och unga, som kanske skulle behöva skolans positiva, framtidsinriktade miljö bäst, hamnar i miljöer som späder på negativa beteenden och sammanhang eleven behöver komma bort från. En fungerande skolgång i ordinarie skolmiljö är den viktigaste brottsförebyggande åtgärden. Därför är främjande, förebyggande och åtgärdande insatser inom ordinarie verksamhet att rekommendera framför exkluderande åtgärder.

Det är av stor betydelse att bevara och vidareutveckla samarbetet mellan skola, socialtjänst, polis och andra berörda aktörer. Flera samverkansstrukturer har etablerats där skolan är central. Flera nya samverkansinitiativ som Rätt kurva och skolsociala team påbörjats. Dessa strukturer behöver tid för att utvecklas och bör följas upp regelbundet för att säkerställa deras långsiktiga effekt.

Vidare behöver grundskoleförvaltningen noggrant följa och vidta åtgärder utifrån vad pågående utvecklingsarbete och förslag på nationell nivå leder till när det gäller elevers trygghet i skolan.

Mot den bakgrunden avstyrker grundskoleförvaltningen motionens förslag till beslut.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp
Stadsledningskontoret

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef, Styrning och ledning